

Miljöpartiet de Gröna i Täby

Kommunfullmäktige

Motion: Elevhälsa ett livsviktigt område Datum: 20210208

Idag har vi elever som lider av psykisk ohälsa. I spåren av Covid-19 ser vi att det sker en ökning av elever som behöver hjälp och stöd för att må psykiskt bra på nationell bas. Det är rimligt att göra den analysen att även i Täby så ökar den psykisk ohälsa bland Täbys elever.

Med de nya direktiven i skollagen 2010 inkluderades elever inom autismspektratillståndet (AST) i skolans reguljära verksamhet. Anledning till detta var forskning som såg positiva kopplingar till skolans reguljära verksamhet och andelen godkända betyg. Det innebär att skolan idag har ett lagstadgat krav på sig att anpassa och designa lektioner som inkluderar elever oavsett diagnos för att de ska ha möjlighet till lärande. Skolverket skriver i Läroplanen att "Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter" (Skolverket 2019, s.11). Utmaningen är att skolans personal har ingen eller låg kunskap i hur de ska anpassa sina lektioner för att inkludera elever inom autismspektrat.

Andersson (2020) i sin rapport *Schooling for Pupils with Autism Spectrum Disorder: Parents' Perspectives* menar på i sin rapport gällande elever med autism att "pojkar och flickor visar olika symptom där flickor är skickligare på att kamouflera symptomen. De diagnoskriterier som finns utgår från pojkarnas problematik vilket föranleder att flickor missas i diagnostiseringen. Effekten av detta är att flickor får sin diagnos senare än pojkar och de hinner få många skolmisslyckanden bakom sig. Det föranleder att flickorna blir ofta deprimerade och i nästa steg blir det skolvägran. Många av flickorna får sin diagnos under tonåren som redan är en tid av stor förändring. I rapporten lyfter Andersson (2020) att den höga skolfrånvaron hos elever inom AST beror i många fall på låg eller otillräcklig kunskap hos lärarna att anpassa undervisningen och möta elevens behov.

Stockholms Läns Landsting Centrum för Epidemiologi och samhällsmedicin har i sitt faktablad *Autismspektrumtillstånd och ADHD bland barn och unga i Stockholms län: Förekomst i befolkningen samt vårdsökande under åren 2011 till 2016* i åldersgruppen 0-12 år sett en tvåfaldig ökning av ADHD såväl som AST. Under samma period har en fördubbling skett hos andelen unga vuxna som har vårdats för ADHD. Det finns fler pojkar som har vårdats för ADHD, men bland unga vuxna fanns inga könsskillnader. Alltså även inom diagnosen ADHD är flickor underdiagnostiserad.

I rapporten *Do schools discriminate against children with disabilities? A field experiment in Sweden* gjord av Institutet för Näringslivsforskning av forskarna Ali Ahmed A. & Mats Hammarstedt, C., & Karl Karlsson (2020) påvisas det tydligt att barn med diagnoser väljs bort av skolor. I rapporten var det barn med ADHD såväl som typ 1 diabetes som inte fick komma och besöka skolor. Rektorer på skolorna valde att inte höra av sig. De nämner att de som i störst utsträckning väljs bort är pojkar med typ 1 diabetes eller adhd som blir bortvalda av privata skolhuvudmän.

Om detta är beroende på att eleverna inte har en tillräcklig skolpeng som gör att de extra resurserna kan sättas in alternativt om det har att göra med kompetensbrist hos de fristående aktörerna att inkludera de ovan nämnda målgrupp redovisar inte studien. Forskarna lyfter även att detta kan påverka elevernas framtida skolframgångar och yrkesval och karriärer. Att elever inte får känna delaktighet och inkludering utan väljs bort skapar enorma kostnader för samhället och bygger tidigt upp hos eleven låg/ingen självkänsla. Detta är ett intäktsbortfall för samhället och en utgiftsökning som byggs in i det offentliga systemet när elever med NPF-diagnoser marginaliseras och deras förmågor och kompetenser inte tas tillvara.

Vi inom Miljöpartiet de Gröna yrkar på:

- att det finns minst en heltidsanställd skolsköterska samt 50% kurator och 50% psykolog för 600 elever.
- att lärare skyndsamt utbildas till att designa lektioner som inkluderar elever inom autismspektrat.
- att klassrum byggs och anpassas så att elever med NPF-diagnoser kan vara inkluderade i undervisningen.
- att se över hur skolpengssystemet är konstruerat. Basbeloppet på skolpengen bör sänkas så att pengar kan omfördelas till skolor som tar emot elever med NPF-diagnoser. Det är rimligt att de skolor som har elever med störst behov får resurser att kunna uppfylla skollagen.
- Att det årligen utreds hur många elever med NPF-diagnoser som finns på respektive skola i Täby och att detta redovisas i nämnden.
- EHT teamet får ett utökat uppdrag att utbilda ideella tränare om NPF diagnoser.

För Miljöpartiet de Gröna i Täby

Eva Pethrus
Ledamot kommunfullmäktige

Referenser

Ahmed, A., Hammarstedt, M., & Karlsson, K. (2020). *Do Schools Discriminate against Children with Disabilities? A Field Experiment in Sweden*. Stockholm: Institutet för Näringslivsforskning.

Andersson, L. (2020). *Schooling for Pupils with Autism Spectrum Disorder: Parents' Perspectives*. Malmö : Malmö University.

Skolverket. (2019). *Läroplan för grundskolan, förskoleklass och fritidshemmen*. Stockholm: Skolverket.